

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr IV/25/2018
Rady Miejskiej Trzemeszna
z dnia 27 grudnia 2018 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2019 ROK**

listopad 2018 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie	str. 3
2. Diagnoza problemów uzależnień na terenie gminy Trzemeszno.....	str. 5
2.1. Charakterystyka gminy Trzemeszno.....	str. 5
2.2. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Trzemeszno.....	str. 6
2.3. Rozmiary Problemów Alkoholowych.....	str. 7
3. Monitorowanie problemów społecznych.....	str. 10
3.1. Problem alkoholowy	str. 11
3.2. Problem narkotykowy	str. 13
4. Prezentacja Gminne Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok.....	str. 14
4.1. Cel Programu.....	str. 14
4.2. Zadania do realizacji.....	str. 14
4.3. Realizacja Programu.....	str. 16
4.4. Źródło oraz zasady finansowania Programu.....	str. 17
4.5. Zakładane efekty realizacji Programu.....	str. 18
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	str. 19
6. Postanowienia Końcowe.....	str. 20

1. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, określają obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania środków psychoaktywnych, a także wspierania przedsięwzięć temu służących.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych a także zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, nieletnim lub na kredyt oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Do zadań własnych gminy należy również przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii jest corocznie uchwalany przez Radę Miejską oraz stanowi lokalną strategię profilaktyki oraz minimalizacji szkód wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Program uwzględnia „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki” Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych dla gminy Trzemeszno sporządzonej w 2017 roku, obejmującej lata 2014 – 2016. Program jest również integralną częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Trzemeszno na lata 2017-2026.

Źródłem finansowania działań zawartych w Programie są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Diagnoza problemów uzależnień na terenie gminy Trzemeszno

Celem diagnozy jest dostarczenie wiarygodnych informacji potrzebnych do zaplanowania określonych w Programie działań.

Diagnoza powstała w oparciu o dane z materiałów gromadzonych przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz dane pozyskane z:

1. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Komisarzatu Policji w Trzemesznie,
3. Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzemesznie,
4. Powiatowego Urzędu Pracy w Gnieźnie,
5. Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie,
6. Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Trzemesznie

2.1. Charakterystyka gminy Trzemeszno

W roku 2017 roku gminę Trzemeszno zamieszkiwało 14 042 mieszkańców. Analiza demograficzna i społeczna przedstawiała się następująco:

Mieszkańcy	
Ogółem	14042
Kobiety	
Ogółem	7491
Wiek 0-17	1796
Wiek 18-59	3943
60 lat i więcej	1752
Mężczyźni	
Ogółem	6551
Wiek 0-17	1107
Wiek 18-59	4097
60 lat i więcej	1347

Informacje uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Gnieźnie wskazują, że w gminie Trzemeszno, na dzień 31.12.2017 roku było :

1. **283 osób** zarejestrowanych jako bezrobotnych, w tym **174 kobiety**,
2. **47 osób** z prawem do zasiłku, w tym **32 kobiety**,
3. **133 osoby** długotrwale bezrobotne, w tym **90 kobiet**.

Z pomocy materialnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzemesznie w 2017 roku, skorzystało 131 rodzin, z czego 18 rodzin zostało objętych tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny.

2.2. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Trzemeszno

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych, którego cechą charakterystyczną jest przekazanie szeregu kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych na szczebel samorządu gminnego, powierza gminom do wyłącznej właściwości znaczną część instrumentów reglamentacyjnych¹. Jednym z nich jest ograniczenie punktów sprzedaży alkoholu w danej gminie.

Zgodnie z Uchwałą Nr LV/439/2013 Rady Miejskiej w Trzemesznie z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz zasad usytuowania na terenie Miasta i Gminy Trzemeszno miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosił 50 dla punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 25 dla punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Na dzień 31.12.2017 r. liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Trzemeszno wynosiła:

- **43 punkty** sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży

1 . K. Dąbrowska, K. Łukowska, A. Czerkawska, *Zadania i kompetencje gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Aspekty prawne i praktyka działania*, Warszawa, 2012

- **18 punktów** sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

2.3. Rozmiary Problemów Alkoholowych

Diagnozę na potrzeby programu profilaktycznego można określić jako proces poznawania wszystkich znaczących aspektów funkcjonowania psychospołecznego potencjalnych odbiorców programu, które są istotne dla rozpoznania przyczyn dysfunkcji i zaprojektowania przyszłych działań profilaktycznych².

Alkohole pije ponad 80 % dorosłych Polaków. Z roku na rok rośnie jego spożycie, a za przeciętną pensję możemy go kupić coraz więcej „wyskokowych napojów”. Większość konsumentów spożywa alkohol w sposób bezpieczny, jednak ponad 10 % Polaków nadużywa go, tzn. pije powodując szkody zdrowotne i społeczne. Dane Głównego Urzędu Statystycznego pokazują, że podnoszenie podatku akcyzowego nie ma znaczącego wpływu na konsumpcję alkoholu. Każdorazowe zwiększenie podatku wywołuje jedynie krótkotrwały spadek spożycia- ze względu na relatywnie szybko, w stosunku do średniej płacy, taniejący alkohol³.

Gminy, z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swoich społeczności a także o dostępnych zasobach, mogą przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności. Konkretnie działania profilaktyczne wymagają wiedzy o rozmiarach i charakterze zjawiska.

Z informacji uzyskanych z Komisariatu Policji w Trzemesznie w 2017 roku na terenie miasta i gminy Trzemeszno sytuacja przedstawiała się następująco:

Liczba nietrzeźwych osób poniżej 18 roku życia, zatrzymanych w policyjnych izbach dziecka lub odwiezionych do domów rodzinnych	0
Liczba nietrzeźwych osób zatrzymanych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych	50
Liczba nietrzeźwych osób zatrzymanych w celu wytrzeźwienia w Izbie Wytrzeźwień	7

2 . L. Cierpiałkowska, Oblicza współczesnych uzależnień, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2008 rok,

3 . Informator dla Radnych, Rozwiązywanie problemów alkoholowych w gminie, *Polacy piją coraz więcej*, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa, 2015

Liczba nietrzeźwych użytkowników dróg	59
Liczba wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców	0
Liczba osób ukaranych mandatami za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	96
Przestępstwa związane z nielegalną produkcją alkoholu oraz jego nielegalnym handlem	0
Liczba sprawców przemocy (w tym domowej)	15
Liczba sprawców przemocy (w tym domowej) dokonującej jej pod wpływem alkoholu	13
Liczba interwencji dotyczących przemocy domowej (Niebieska Karta)	3
Liczba ofiar przemocy (w tym przemocy domowej)	28
Liczba postępowań wszczętych z art. 207 kk (znęcanie się)	19
Liczba zawiadomień skierowanych do Prokuratury z powodu popełnienia przestępstwa dot. przemocy	18
Liczba przestępstw popełnionych przez osoby będące pod wpływem narkotyków	0
Liczba przestępstw nielegalnego wprowadzenia do obrotu środków odurzających, udzielania i nakłaniania oraz posiadania narkotyków	13

Jak wynika z informacji udzielonych przez Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie, z terenu miasta i gminy Trzemeszno w 2017 r. z powodu uzależnienia leczonych było:

Liczba osób przyjętych do leczenia stacjonarnego z powodu uzależnienia od alkoholu w tym:	10
kobiety	3
mężczyźni	7
Liczba osób przyjęta na podstawie Postanowienia Sądu dotyczącego obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	5 (mężczyźni-4, kobiety-1)
Liczba osób z ukończonym leczeniem odwykowym w tym:	8
kobiety	2
mężczyźni	6
Liczba osób przyjęta na podstawie Postanowienia Sądu dotyczącego obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	4 (mężczyźni-3, kobiety-1)
Liczba osób przyjętych do leczenia stacjonarnego z powodu uzależnienia od narkotyków	

Specjalista psychoterapii uzależnień w punkcie konsultacyjnym w Trzemesznie przeprowadził w 2017 r. łącznie 406 konsultacji w tym:

Konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu	406
Osoby współuzależnione	37
Osoby uzależnione od narkotyków	4
Pomoc indywidualna	84
Systematyczne uczestnictwo w zajęciach grupowych	13 osób

Specjalista Psychologii Klinicznej w punkcie konsultacyjnym w Trzemesznie udzielił w 2017 roku 47 porad psychologicznych w tym:

	Liczba osób	Liczba porad
Osoby z problemem alkoholowym	4	11
Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	4	10
Osoby z problemami wychowawczymi i edukacyjnymi swoich dzieci	7	12
Osoby z problemem przemocy w rodzinie	3	4
Osoby innymi problemami osobistymi	5	10

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzemesznie przeprowadziła w 2017 r. rozmowy interwencyjno- motywujące z 26 osobami oraz z 4 członkami rodzin osób uzależnionych. Zgłoszenia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek wynikających z art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, który wskazuje, że osoby które, w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego dokonywali:

1. najbliżsi członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowymi,
2. pracownicy socjalni i asystent rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzemesznie,
3. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Trzemesznie,
4. Komisariat Policji w Trzemesznie (na podstawie interwencji domowych).

Wszystkie osoby zaproszone na posiedzenie Gminnej Komisji oraz osoby będące najbliższymi członkami rodzin osób z problemem alkoholowym otrzymali informacje na temat dostępnych w naszej gminie form pomocy.

Lekarze specjaliści w dziedzinie psychiatrii- biegli sądowi, w 2017 wydali 2 opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Instytucją odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Trzemeszno jest Ośrodek pomocy Społecznej, z którego pomocy w 2017 r. skorzystało 18 rodzin objętych tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny.

Diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą co często idzie w parze z problematyką alkoholową zajmuje się w gminie Trzemeszno Zespół Interdyscyplinarny. Pomoc Zespołu jest długoterminowa, wszechstronna i zorganizowana. Posiedzenia zespołu odbywają się w razie potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na kwartał. Między posiedzeniami Zespołu odbywają się spotkania grup roboczych, które pracują z konkretną rodziną.

3. Monitorowanie problemów społecznych

Uzależnienie od alkoholu to ciężka choroba, która powoduje zagrożenie dla zdrowia fizycznego (uszkodzenia wewnętrznych organów m. in. wątroby, trzustki, serca, żołądka, nerek, choroby skóry, mózgu), psychicznego (majaczenie, psychozy), społeczno-ekonomicznego (problemy finansowe, konflikty z prawem, samotność, bezrobocie, bieda,

bezdromność), rodzinnego. Przebywanie z osobą uzależnioną może wywołać syndrom współuzależnienia, co oznacza, że u członków rodziny- nieuzależnionych pojawiają się zaburzenia zachowania i problemy psychiczne⁴.

3.1. Problem alkoholowy

Badanie diagnozujące problemy uzależnień, które w 2017 roku dokonało na terenie gminy Trzemeszno Centrum Działań Profilaktycznych, zostało przeprowadzone przy pomocy metody ilościowej.

Ocena ważności problemów społecznych występujących w gminie Trzemeszno przedstawiono w poniższej tabeli:

Problem	Skala problemu				
	Bardzo poważny	Poważny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Zubożenie społeczeństwa	10 %	34%	45%	9%	1%
Bezrobocie	36%	57%	6%	0%	1%
Alkoholizm	39%	60%	0%	1%	0%
Narkomania	32%	44%	21%	3%	0%
Wzrost przestępczości	1%	4%	87%	7%	0%
Brak tolerancji	9%	28%	43%	16%	3%
Kryzys rodzinny	6%	34%	48%	12%	0%
HIV/AIDS	2%	2%	25%	69%	0%
Problemy mieszkaniowe	78%	16%	6%	0%	0%
Hazard	24%	45%	22%	9%	0%

Alkoholizm zajmuje w gminie Trzemeszno wysoką pozycję wśród występujących problemów. Nadużywanie alkoholu wywiera negatywny wpływ na wiele dziedzin życia osoby uzależnionej, jak również jej otoczenia. Ankieta wykazała, że aż 85 % respondentów uznało, że należy podnieść granicę wieku, od którego ma się prawo do zakupu alkoholu do lat 21. Ponadto 94% osób ankietowanych uznało również, że alkohol jest jednak towarem szczególnym, a dostęp do niego powinien być ograniczony i kontrolowany. Jedynie 6% jest

4 D. Zaworska- Nikoniuk, Metody pomocy i samopomocy w uzależnieniach, Toruń 2001

zdania, że jest to towar zwykły i niczym nie różni się od pozostałych i dlatego zasady na jakich jest on sprzedawany nie powinny być w żaden sposób wyjątkowe.

Pomimo tego, że mieszkańcy uznają alkoholizm jako jeden z ważniejszych problemów występujących na terenie gminy to do jego spożywania przyznaje się niewielka liczba osób ankietowanych.

Jak często spożywa Pan/i alkohol	W ogóle	Rzadziej niż raz w miesiącu	Raz w miesiącu	Kilka razy w miesiącu	Raz w tygodniu	codziennie	Kilka razy w tygodniu
	7%	60%	13%	4%	6%	4%	4%

Najczęściej spożywanym alkoholem jest piwo (35%) następnie, wino (31%), likiery (6%), wódka (3%). Spośród ankietowanych 24 % uznało, że wybiera różne alkohole i nie ma jednego, który pije najczęściej.

Agresywne zachowanie często powiązane jest ze spożywaniem alkoholu. Badanie wykazało, że 42 % badanych mieszkańców uznaje, że osoby nadużywające alkoholu mogą stanowić zagrożenie dla innych i wpływają na zmniejszenie bezpieczeństwa mieszkańców gminy. O tym, że osoby pijące alkohol w ich miejscu zamieszkania nie stanowią zagrożenia dla ich bezpieczeństwa zdecydowało 24% ankietowanych. Natomiast 32% badanych nie ma zdania na ten temat.

W związku ze spożywaniem przez osoby alkoholu w miejscu publicznym mieszkańcy doświadczali:

Doznanie bezpośredniej krzywdy	Głośnie zachowanie młodzieży	Bójka	Wandalizm	Awantura
3%	16%	25%	29%	27%

Głównym powodem sięgania przez ludzi po alkohol okazały się :

Chęć zapicia problemów	Chęć wyluzowania się	Presja ze strony znajomych	Brak możliwości spędzenia wolnego czasu	Zbyt niska cena alkoholu	Nie mam zdania
43%	14%	18%	9%	8%	8%

Respondenci wskazują, że najlepszym sposobem na wyjście z nałogu jest zastosowanie „wszywki”. Jest to tabletki implantowana podskórną, zawierająca substancję

czynną, która po połączeniu z alkoholem wywołuje bardzo wiele negatywnych, a także groźnych dla zdrowia i życia człowieka reakcji organizmu. Inne sposoby na wyleczenie alkoholika z uzależnienia zdaniem mieszkańców gminy Trzemeszno to:

Psychoterapia	Zastosowanie „wszywki”	Silna wola	Motywowanie przez	Szantaż rozwodem	Groźba wyrzucenia z domu	Zmuszenie do leczenia
22%	27%	7%	3%	13%	10%	16%

Mieszkańcy gminy Trzemeszno (84%) uważa, że władze lokalne powinny podejmować działania mające na celu ograniczenie spożycia alkoholu. 3 % ankietowanych nie widzi takiej potrzeby.

3.2. Problem narkotykowy

Narkotyki to środki odurzające oraz substancje psychoaktywne inne niż alkohol i tytoń, które wpływają na ośrodkowy układ nerwowy zmniejszając jego wrażliwość. Wywołują w organizmie odmienne stany świadomości, zażywane są w celu uzyskania określonego nastroju. Wśród mieszkańców gminy Trzemeszno aż 9 % odpowiedziało, że zna powyżej 10 osób zażywających narkotyki. 33% stwierdziło, że w ich najbliższym otoczeniu znajduje się około 10 osób, natomiast 1% ankietowanych zna maksymalnie 5 takich osób. Najwięcej, bo aż 45% uznało, że zna jedną osobę zażywającą tego rodzaju substancje, a 12% nie zna nikogo, kogo dotyczy ten problem.

Możliwość nabycia narkotyków na terenie miasta i gminy:

Bardzo trudno	Raczej trudno	Trudno	Raczej łatwo	Łatwo	Nie wiem
6%	24%	51%	12%	0%	7%
Wiem gdzie można kupić narkotyki			Nie wiem gdzie można kupić narkotyki		
51%			49%		

Ponadto aż 82% ankietowanych mieszkańców przyznało, że zażywało w swoim życiu środki odurzające uznawane za narkotyki.

4. Prezentacja Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok

4.1. Cel Programu

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców.

Działania profilaktyczne powinny być wielostopniowe i obejmować:

1. zapobieganie pierwotne polegające na niedopuszczeniu do powstania problemów alkoholowych m. in. poprzez wpływanie na podaż i dostępność alkoholu, podwyższanie poziomu wiedzy o nim, kształtowanie postaw preferujących trzeźwość oraz abstynencję,
2. zapobieganie drugorzędne, czyli wczesne wykrywanie i interwencja w stosunku do osób zagrożonych wystąpieniem problemów alkoholowych,
3. zapobieganie trzeciorzędne, czyli wszelkie działania mające na celu minimalizację następstw nadmiernego spożywania alkoholu (głównie leczenie i rehabilitacja)

4.2. Zadania do realizacji

Polityka społeczna gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, tak jak w latach poprzednich ukierunkowana jest na:

1. systematyczny rozwój działań profilaktycznych (informacyjnych i edukacyjnych),
2. wspieranie osób uzależnionych i ich rodzin w zakresie przemocy domowej, w tym pomoc dzieciom.
3. terapię, rehabilitację i integrację osób uzależnionych oraz współuzależnionych,
4. realizację programów profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży w szkołach,
5. wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, promocja zdrowego stylu życia,
6. wspieranie działań na rzecz rozwoju umiejętności wychowawczych rodziców,

7. wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców,
8. prowadzenie edukacji na rzecz mieszkańców: kampanie profilaktyczne, koncerty profilaktyczne, wydawnictwa informacyjne, seminaria, szkolenia dla sprzedawców,
9. wspieranie działań na rzecz trzeźwości na drogach,
10. wspieranie działalności pomocowej, w tym punktu konsultacyjnego,
11. diagnozowanie problemów uzależnień, w tym badania monitoringowe,
12. realizacja działalności profilaktycznej na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień a w szczególności wspieranie działalności świetlicy środowiskowej, wspieranie wypoczynku dzieci i młodzieży połączonego z realizacją programów profilaktycznych a także wspieranie działań socjoterapeutycznych- wspieranie różnych działań profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży z grup ryzyka,
13. udzielanie pomocy specjalistycznej osobom uzależnionym i ich rodzinom,
14. wspieranie działań skierowanych do osób doświadczających przemocy,
15. realizacja działań dotyczących zastosowania obowiązku do podjęcia leczenia odwykowego
16. wspieranie działań środowisk zaangażowanych w profilaktykę zachowań ryzykownych w tym również członków Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
17. prowadzenie edukacji publicznej w zakresie profilaktyki uzależnień i informowanie o ofercie pomocy terapeutycznej
18. współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami, jednostkami organizacyjnymi Gminy Kościołem Katolickim w zakresie realizacji zadań zawartych w Programie,
19. prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym kontrole punktów sprzedaży
20. ograniczanie dostępności alkoholu poprzez wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu według ustalonego limitu Uchwałą Rady Miejskiej Trzemeszna

4.3. Realizacja programu

Realizacja zadań ujętych w programie profilaktyki następuje poprzez współpracę następujących podmiotów:

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do jego zadań należy przede wszystkim przygotowanie projektu programu profilaktyki, koordynacja i nadzór nad formalną i merytoryczną zgodnością wykonywania zadań z przyjętym harmonogramem, przeprowadzenie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie miasta i gminy a także współpraca z Pełnomocnikiem Wojewody Wielkopolskiego i PARPA⁵,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do jej zadań należy m. in. inicjowanie lokalnych działań dotyczących problematyki uzależnień, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu⁶. GKRPA opiniuje również wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
3. Ośrodek Pomocy Społecznej. Organizuje głównie pomoc materialną i pracę socjalną a także prowadzi Świetlicę Środowiskową.
4. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Trzemesznie. Prowadzi wielokierunkową działalność w zakresie sportu, rekreacji i turystyki,
5. Trzemeszeński Dom Kultury. Realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury,
6. Środowiskowy Dom Samopomocy. Jego celem jest przygotowanie osób niepełnosprawnych do samodzielnego i w miarę możliwości niezależnego, godnego życia oraz dążenie do przywrócenia właściwego im miejsca w rodzinie i społeczeństwie,
7. Zespół Placówek Wsparcia Rodziny „Droga do Domu” w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Ich celem jest m. in. zapewnienie kompleksowej pomocy, w tym

⁵ Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta i Gminy Trzemeszno na 2012 rok

⁶ G. Hryszkiewicz, A. Hryszkiewicz, *Lokalna diagnoza, monitoring oraz strategia rozwiązywania problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla miasta i gminy Trzemeszno*, Opracowanie 2013 rok

- psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie ze szczególnym uwzględnieniem ofiar przemocy w rodzinie,
8. Placówki oświatowe z terenu miasta i gminy Trzemeszno. Realizują różnorodne przedsięwzięcia o charakterze profilaktycznym,
 9. Miejskowa służba zdrowia. Świadczy pomoc medyczną osobom mającym problem alkoholowy oraz ich rodzinom,
 10. Komisariat Policji w Trzemesznie. Zajmuje się ściganiem i karaniem osób dopuszczających się czynów karalnych pod wpływem alkoholu,
 11. Trzemeszeński Klub Abstynencki. Grupa AA „Wiara”. Stwarza środowisko alternatywne dla abstynentów i ich rodzi,
 12. Specjalista Psychoterapii Uzależnień. Porady w Punkcie Konsultacyjnym (alkoholizm, narkomania, lekomania, przemoc w rodzinie).

Realizacja zadań wynikających z Programu będzie trwała cały rok kalendarzowy. W realizacji Programu, Gmina korzysta z wiedzy i doświadczenia zawodowo zajmujących się problemem uzależnienia od alkoholu.

Zlecenie zadań w zakresie uzależnienia organizacjom pożytku publicznego odbywa się zgodnie z ogłoszonym przez Burmistrza Trzemeszna otwartym konkursem ofert.

4.4. Źródło oraz zasady finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe budżetu Gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które przeznaczone być winny wyłącznie na dofinansowanie kosztów realizacji zadań własnych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Podstawą prawną do prowadzenia i finansowania działań związanych w profilaktyką uzależnień są ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

Na 2019 rok zaplanowano wydatki w kwocie **253.000,00** na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii, w tym:

1. Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej	- 164.863,00 zł
2. Przeciwdziałanie Alkoholizmowi	- 56.637,00 zł
3. Przeciwdziałanie Narkomanii	- 8.500,00 zł
4. dotacje celowe z budżetu JST udzielane w trybie art. 221 ustawy na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	- 23.000,00 zł

Na realizację Programu planuje się przeznaczyć środki własne gminy, w tym 253.000,00 zł to zaplanowane dochody gminy uzyskane z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Środki niewykorzystane w danym roku budżetowym, przechodzą na kolejny rok i są wykorzystane na realizację zadań zaplanowanych w Programie.

Środki przeznaczone być winny wyłącznie na dofinansowanie kosztów realizacji zadań własnych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a od 2005 r. również przeciwdziałania narkomanii.

4.5. Zakładane efekty realizacji Programu

Oczekiwane efekty Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii:

1. Zmniejszenie liczby osób ryzykownie spożywających alkohol,
2. wzrost świadomości społecznej w obszarach problemów uzależnień, przemocy domowej oraz innych zagrożeń społecznych
3. zwiększenie oferty pomocowej w obszarach związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych,
4. podniesienie efektywności współpracy pomiędzy instytucjami i osobami działającymi w obszarze problemów uzależnień

5. podniesienie jakości oferowanych działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i ograniczania zagrożeń społecznych.

5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - GKRPA

GKRPA tworzona jest przez zespół ludzi, których zadaniem jest realizacja zadań ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a także ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób⁷.

Skład GKRPA powinien mieć charakter wyspecjalizowany, mogą do niej należeć wyłącznie osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych⁸.

Za udział w pracach GKRPA przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości:

- 200,00 zł brutto dla Przewodniczącego Komisji,
- 120,00 zł brutto dla pozostałych członków Komisji

W przypadku nieobecności członka Komisji na posiedzeniu, jego wynagrodzenie pomniejsza się o 50 %.

Podstawą do wypłaty wynagrodzenia są: Zarządzenie Burmistrza w sprawie powołania GKRPA Nr 163/2012 z dnia 08 marca 2012 roku oraz Zarządzenia Burmistrza w sprawie powołania członka GKRPA Nr 317/2013 z dnia 14 czerwca 2013 r., Nr 39/2015 z dnia 19 lutego 2015 r., Nr 59/2015 z dnia 08 kwietnia 2015 r., oraz listy obecności z posiedzeń Komisji zatwierdzone przez przewodniczącego Komisji.

Upoważnieni Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzemesznie regularnie dokonują kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia przez przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

⁷ Strona internetowa. www.wikipedia.org.

⁸ Wyrok WSA w Łodzi z 12 maja 2009 roku, III SA/Łd 74/09, LEX nr 515022

6. Postanowienia Końcowe

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gmin.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 jest dokumentem otwartym i może być uzupełniany w trakcie roku budżetowego o nowe zadania wynikające z rozeznaczonych i zgłaszanych potrzeb oraz wymogów Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wszystkie zadania Gminnego Programu muszą bezwzględnie mieć związek z profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii, przemocą i cyberprzemocą. Przyjęcie do realizacji programów profilaktycznych wymaga złożenia przez ich autorów i wykonawców odpowiednich wniosków oraz projektów, które są realizowane po pozytywnym zaopiniowaniu przez GKRPA.

Planowane działania i sposoby ich realizacji dokonuje w imieniu Burmistrza Trzemeszka Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

Nadzór nad wykonywaniem Programu sprawuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzemesznie.

Do dnia 31 marca 2020 r. Radzie Miejskiej w Trzemesznie zostanie przedłożone sprawozdanie z realizacji niniejszego Programu.